

Nasjonal kystkulturkonferanse i Florø

3. - 5. mai 2010

Vern og dokumentasjon av kystens kulturminner

Florø: ©Flora kommune

*Konferansen er et samarbeid mellom
Riksantikvaren, ABM-utvikling, Fiskeridirektoratet og Kystverket.*

KYSTVERKET

FISKERIDIREKTORATET

Statens senter for arkiv, bibliotek og museum

Velkommen til kystkulturkonferansen 2010!

Riksantikvaren, ABM-utvikling, Fiskeridirektoratet og Kystverket inviterer med dette til nasjonal kystkulturkonferanse i Florø 3. – 5. mai.

Konferansen er et bidrag til markeringen av 150 års jubileet for Florø by. På bakgrunn av det rike vårsildfisket som ikke hadde slått feil en eneste gang siden 1807, og til tross for innvendinger fra handelsstanden i en by lenger sørfra, vedtok Stortinget våren 1860 å opprette byen Florø. Byen som skulle fungere som avtaker- og omsetningssted for fiskeriene, ble lagt på Florøen i Kinn herred.

Årets konferanse setter søkelys på aktuelle utfordringer knyttet til vern og dokumentasjon av kystens kulturminner, blant annet følgende:

- Hvordan kan oppfølgingen av Riksantikvarens nasjonale plan for vern av fartøyer bidra til et mer representativt og helhetlig fartøyvern?
- Hva er gode tilnærminger for vern og dokumentasjon av kystens industrianlegg, kulturmiljøer og kystlandskapet?
- Hva er fornuftige retninger for framtidig vern og dokumentasjon av kystkulturen mht representativitet, samarbeidskonstellasjoner og arbeidsprosesser?

Den siste dagen ser vi nærmere på konkrete utfordringer knyttet til oppfølgingen av Kystverkets landsverneplan for maritim infrastruktur og i anledning av at det sjette heftet i serien Fortellinger om kyst-Norge lanseres på konferansen, skal vi også utforske hvordan havbruksnæringen best kan dokumenteres.

Innimellom får vi noen innblikk i den regionale historien og tid til besøk på kystmuseet og en ekskursjon til fiskeværet Kalvåg.

Programmet er utarbeidet i samarbeid med Sogn og Fjordane fylkeskommune, Florø kommune og Kystmuseet i Sogn og Fjordane.

Velkommen til kystkulturkonferansen 2010!

Program mandag 3. mai:

Ankomst:

Fly fra Bergen lander kl. 11.55 og 14.35 (hurtigbåt ankommer kl. 11.30).

Fly fra Oslo lander kl. 09.45 og kl. 14.40.

12.00   **Lunsj**

VELKOMMEN TIL SOGN OG FJORDANE

13.00

Velkommen

Ved Bente Frøyen Steindal, ordfører Flora kommune

Florø - Forteljninga om byen som veks fram frå ingenting

Ved Harald J. Stavang, journalist og lokalhistorikar

Florø markerer 150 års jubileum i 2010.

Banklinefylket

Ved Øystein Sandøy, Måløy

Om betydningen av banklinefisket i fylket, om kontakten over Nordsjøen og om framveksten av Måløy som fiskeriby.

Forvaltning av kystkulturen i Sogn og Fjordane

Ved Ingebjørg Erikstad, Sogn og Fjordane fylkeskommune

Om fylkeskommunens viktigste strategier for vern og dokumentasjon av kystkulturen.

FORTELLINGER OM KYST-NORGE

14.15

Verdens fraktemenn

Ved museene

Det femte heftet i serien Fortellinger om kyst-Norge handler om norsk sjøfart til fremmede land, fra vikingtidens handelssjøfart til moderne norsk internasjonal skipsfart. Norske skip har seilt på alle hav, ikke bare med varer til og fra Norge, men i fart mellom fremmede land og verdensdeler.

14.30

Pause

Rugsund handelssted: Even Gaukstad©Riksantikvaren

FARTØYVERNET

15.00

Nasjonal plan for vern av fartøyer 2010 - 2014

Ved Alexander Ytteborg, Riksantikvaren

Riksantikvaren la i 2009 fram verneplan for fartøyer. Hva er hovedpunktene og de viktigste utfordringene? Hva er status etter høringsrunden?

Sognebåten som tidsmaskin

Ved Terje Planke, Norsk maritimt museum

UNESCO-konvensjonen om vern av den immaterielle kulturarven ble vedtatt i 2003 og ratifisert av Stortinget i 2007. Innlegget tar opp sammenhengen mellom det materielle og det immaterielle med fokus på begrepet arv.

Eierens rolle

Ved Kai Jensen, Norsk forening for fartøyvern

Initiativ fra frivillige dannet utgangspunkt for dagens fartøyvern og eierens/forvalterens rolle er ikke noe mindre i dag. Hvordan kan kulturminnemyndighetene motivere eierne og medvirke til en forutsigbar og effektiv forvaltning av verneverdige fartøyer.

16.15

Pause

FARTØYVERNET.....forts.

16.30

Fylkeskommunens ansvar for fartøyvernet

Ved Per Morten Ekerhovd, Hordaland fylkeskommune

Hvordan kan fylkeskommunen best ta ansvar for fartøyvernet, er det behov for å justere forvaltningsmodellen?

Museet som fartøyverner

Ved Bjørn Fjellheim og Berit Høivik, Kystmuseet i Sogn og Fjordane

Erfaringer med forvaltning av båtsamlinger og flytende fartøyer? Dilemmaer og utfordringer.

Synspunkter og spørsmål

17.15

Slutt for dagen

17.45

Seilas med veteranbåtene Svanhild og Atløy til kystmuseet – enkel servering

19.30

Retur til Florø

20.30

Middag på Haavebua, Comfort Hotel Florø

Program tirsdag 4. mai:

STORE ANLEGG OG KULTURMILJØER

09.00	Fredning av fiskeværet Sør-Gjeslingan Kjell Andresen, Riksantikvaren <i>Formålet med forslaget om fredning av fiskeværet Sør-Gjeslingan ytterst i Folla er å sikre fiskeværet som kilde til kunnskap og opplevelse for dagens og framtidens generasjoner, spesielt hensett til forholdet mellom naturgrunnlag, næring, levekår, samfunn og den historiske utviklingen av fiskeværet. Hvordan har fredningsprosessen fungert og hva er utfordringene i den framtidige forvaltningen?</i> Dokumentasjon som alternativ til fysisk bevaring Ved Gustav Rossnes, Riksantikvaren <i>Fysisk bevaring av store anlegg med produksjonsutstyr og funksjoner intakt er ikke alltid mulig og ei heller ønskelig. Dokumentasjon er viktig som grunnlag for forskning, formidling, forvaltning og gjenbruk. Med utgangspunkt i erfaringer fra petroleumssektoren belyser innlegget noen muligheter og utfordringer for denne type dokumentasjonsprosesser.</i> Synspunkter og spørsmål
--------------	--

10.00   **Pause**

STORE ANLEGG OG KULTURMILJØER .....forts.

10.15	Industrisamfundets industrihavne 1840 - 1970 Ved Caspar Jørgensen, Kulturarvsstyrelsen <i>Kulturarvsstyrelsen i Danmark arbeider målrettet for å sikre industrisamfundets minner, blant annet knyttet til industrihavner. Arbeidet omfatter gjenstander til museenes samlinger, forskning, dokumentasjon og bevaring af bygninger og kulturmiljøer. Hva kan danskene lære oss?</i> Synspunkter og spørsmål
--------------	--

11.00   **Avreise med hurtigbåt**

11.30   **Ankomst Fanøy**

Lunsj og omvisning mv.

12.45   **Avreise med hurtigbåt**

13.15   **Ankomst Kalvåg**

KYSTLANDSKAPET

13.30	Det forhistoriske kystkulturlandskapet Ved Berit Gjerland, Sogn og Fjordane fylkeskommune <i>Kysten av Sogn og Fjordane har til alle tider vært viktig, både som livbergingsområde og som ferdselslei. Hva finnes av spor fra forhistorisk tid og hva er utfordringene i forbindelse med forvaltning av dem i dag?</i> Det maritime kulturlandskapet – Innspill til en vernestrategi Ved Christer Westerdahl, NTNU <i>Det maritime kulturlandskapet er blitt et anerkjent begrep for en helhetlig forståelse av det kulturhistoriske kystlandskapet med nettverket av farleier og havner, bruken av kysten og kystressursene mv. Hvordan kan dette perspektivet gi innspill til gode strategier for vern og dokumentasjon?</i> Synspunkter og spørsmål
--------------	---

KYSTEN I DAGENS NASJONSFORTELLING

14.30   **Kystens plass i dagens nasjonsfortelling**
Nils Kolle, Universitetet i Bergen
Nils Kolle er hovedredaktør for forsknings- og formidlingsprosjektet Norges fiskeri- og kysthistorie som skal lanseres i 2014. Hvordan oppleves kysten i dagens nasjonsbilde, fra norsk ståsted og fra internasjonalt ståsted? Hva bør vi fokusere på ved grunnlovsjubileet i 2014?

15.00   **Pause**

HVA ER GOD FORVALTNING AV KYSTKULTUREN?

15.30   **Kulturminneforvaltning, museer og samfunnet**
Erik Fossåskaret, Universitetet i Stavanger
En sosiologisk inngang på prosesser for vern og dokumentasjon av kystkultur.

Museer og kulturminnevern langs kysten
Ved Tron Wigeland Nilsen, Museumsforbundet
Hva kan gjøres for å få til bedre samarbeid og synergier mellom museene og kulturminnevernet?

Kulturminnestrategier for kysten
Ved RA
Er kystkulturen underrepresentert? Hvordan skal vi verne og med hvilke virkemidler? Hvordan skal det samarbeides med myndigheter og næringer? Hvordan formidle kulturminneverdiene? Hva er god forvaltning av kystens kulturminner?

Synspunkter og spørsmål

KALVÅG

17.00   **Kalvåg - nye funksjoner inn i eldre kulturmiljøer**
Ved Espen Frøysland, Bremanger kommune
Fra ca. 1860 og et godt stykke inn på 1900-tallet var Kalvåg i Bremanger et av Vestlandets største fiskevær. Etter en nedgangsperiode ble Kalvågprosjektet med fokus på kulturhistorien satt i gang på 80-tallet. Kalvåg framstår i dag som godt bevart og med en betydelig reiselivsnæring. Hvordan har denne utviklingsprosessen vært, på godt og vondt, og hva er viktige utfordringer framover?

Kalvåg – Introduksjon til omvisning
Ved Bjørn Fjellheim, Kystmuseet i Sogn og Fjordane

Kalvåg: ©Riksantikvaren

17.30   **Omvisning Kalvåg**

19.30   **Middag**

22.15   **Retur til Florø**

Program onsdag 5. mai:

OPPFØLGING KYSTVERKETS LANDSVERNEPLAN

09.00	Representative områder i Kystverkets landsverneplan Ved Hilde Andresen, Kystverket sørøst <i>Kystverkets landsverneplan behandler de ulike objekttypene som til sammen utgjør den maritime infrastruktur som etaten forvalter. For å få til en helhetlig tilnærming har Kystverket utpekt 5 representative områder langs kysten: Lindesnes, Utsira, Flåværleia, Lofoten og Senjas ytterste. Hvordan kan forvaltningen av disse områdene legges opp, og hva er mulighetene for samarbeid med andre aktører?</i> Vern og bruk av statens fiskerihavner Ved Oddvar Salomonsen og Christian Tallberg, Kystverket sørøst <i>Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur har pekt ut 25 fiskerihavner som verneverdige. Hva er utfordringene ved den fremtidige forvaltningen av disse havnene?</i> Steinvarden på Leieskjera Ved Stein Malkenes <i>I februar 2007 ble steinvarden på Leieskjera ved Askrova sør for Florø rent i senk av den tyske minesveiperen Grömitz. Steinvarden er savnet av lokalbefolkningen og de ønsker nå at den blir satt i stand.....</i> Synspunkter og spørsmål
--------------	--

10.15   **Pause**

HAVBRUKSNÆRINGEN

10.45	Fortellinger om kyst-Norge - Havbruksnæringen Ved Edgar Hovland, Museum Vest <i>Det sjette fortellingsheftet i prosjektet Fortellinger om kyst-Norge omhandler havbruksnæringens historie. Havbruk har de siste 50 år snudd fiskerinceringen på hodet, omsetningsverdien av kultivert fisk er nå større enn villfanget fisk. Innlegget presenterer fortellingen om havbruksnæringen og tar også for seg morgendagens utfordringer.</i> Augustbryggo, Herøy på Helgeland Ved Jon Ove Ottesen, Seløy fisk AS. <i>Seløy fisk AS har etablert fiskeri- og havbrukscenteret Augustbryggo med formidling av fiskeri, fiskeindustri- og havbruksnæringens historie. Augustbryggo er et møtested for skoleverk, reiseliv og kunnskapsmiljøer. Hvordan kan formidling bidra til å styrke havbruksnæringens omdømme og føre til bedre rekruttering?</i> Skisse til en vernestrategi for havbruksnæringen Ved Svein Bertil Sæther, Kystmuseet Sør-Trøndelag <i>Kystmuseet i Sør-Trøndelag har arbeidet med dokumentasjon av havbruksnæringen. Hva er erfaringene og hvor går veien videre i et nasjonalt perspektiv?</i> Forvaltningsutfordringer - Vern og dokumentasjon av havbruksnæringen Ved Anne Karin Natås, Fiskeridirektoratet <i>Hvordan kan havbrukshistorien best forvaltes? Hva er strategien bak utstillingskonsesjonene for oppdrett?</i> Synspunkter og spørsmål
--------------	--

AVSLUTNING

12.45	Avslutning Ved direktoratene
--------------	---

13.00   **Lunsj**

Avreise

Fly til Bergen har avgang 15.20 eller 18.00

Fly til Oslo har avgang 15.35 eller 19.25.

Påmeldingsopplysninger

Bindende påmelding innen torsdag 15. april.

Påmelding skjer elektronisk via Riksantikvarens nettsider www.ra.no.

Konferansen finner sted på Flora Samfunnshus, Markegata 51. I forbindelse med ekskursjonen til Kalvåg tirsdag ettermiddag holder vi en del av konferansen der.

Deltakerne bestiller og betaler selv for overnatting. Hotellrom er reservert, men må helst bestilles innen 29. mars. Husk å oppgi "Kystkulturkonferansen" ved bestilling.

Comfort Hotell (100 m fra konferanselokale): Tlf. 57752555
<http://www.choicehotels.no/hotels/hotel?hotel=NO110>

Quality Hotell (700 m fra konferanselokale): Tlf. 57757575
<http://www.choicehotels.no/hotels/hotel?hotel=NO058>

For andre overnattingstilbud (sjøbuer ol)– kontakt <http://www.fjordkysten.no/>

Deltakeravgift skal gjøres opp med Riksantikvaren. Deltakeravgiftene er:

- **Kr. 1.000,- i grunnavgift som dekker lunsjer og konferanselokaler mv.**
- **Kr. 400,- i tillegg for ekskursjon og middag på kystmuseet mandag 3. mai.**
- **Kr. 600,- i tillegg for ekskursjon og middag i Kalvåg tirsdag 4. mai**

Det er fullt mulig å delta på enkeltdager, jf. avkryssingsalternativer nedenfor og på påmeldingssidene, men deltakeravgiften vil ikke bli differensiert utover de variantene som er beskrevet. Faktura for deltakeravgift vil bli tilsendt til oppgitt fakturaadresse.

Spørsmål om påmelding, eventuelle allergier og spørsmål i forbindelse med din deltakelse kan rettes til Tove Thorgersen, RA, tlf. 982 02 836, e-post: tt@ra.no. Andre spørsmål om arrangementet kan rettes til: Geir Tvedt, RA, tlf. 982 02 840, e-post: gtv@ra.no

Alternativer for deltakelse (kryss av):

Jeg deltar på konferansen mandag 3. mai	☐
Jeg deltar på middag på kystmuseet mandag 3. mai	☐
Jeg deltar på konferansen tirsdag 4. mai om formiddagen	☐
Jeg deltar på konferansen tirsdag 4. mai om ettermiddagen inkludert ekskursjon og middag i Kalvåg	☐
Jeg deltar på konferansen onsdag 5. mai	☐

Vingen - Arve Kjersheim©Riksantikvaren